

E-İRSALİYE UYGULAMASI HAKKINDA SIK SORULAN SORULAR

e-İrsaliye kullanmak zorunlu mu?

17.12.2017 tarihinde yayımlanan 487 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğ'e göre e-İrsaliye uygulamasına geçmek isteğe bağlıydı. 15.04.2019 tarihinde yayınlanan Vergi Usul Kanunu Genel **Tebliğ Taslağı**'na göre 01.01.2020 tarihinden itibaren aşağıda belirtilen mükelleflerin e-İrsaliye Uygulamasına dahil olmaları ve düzenleyecekleri sevk irsaliyelerini e-İrsaliye Uygulaması kapsamında "e-İrsaliye" olarak düzenlemeleri ve uygulama kapsamındaki mükelleflerden e-İrsaliye olarak almaları zorunlu hale getirilmiştir.

- 1- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (I) sayılı listedeki malların imali, ithali, teslimi vb. faaliyetleri nedeniyle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)'ndan lisans (bayilik lisansı dahil) alan mükellefler,
- 2- 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listedeki malların imal, inşa, ithalini ve ana bayi/distribütör şeklinde pazarlamasını gerçekleştiren mükellefler,
- 3- 3213 sayılı Maden Kanunu kapsamında düzenlenen işletme ruhsatı/sertifikası sahipleri ve işletme ruhsatı/sertifikası sahipleri ile yaptıkları sözleşmeye istinaden maden üretim faaliyetinde bulunan gerçek ve tüzel kişi mükellefler,
- 4- 4/4/2001 tarihli 4634 sayılı Şeker Kanununun 2 nci maddesinin (e) bendinde tanımına yer verilen şekerin (Beyaz şeker (standart, rafine küp ve kristal şeker), yarı beyaz şeker, rafine şeker, ham şeker ve kahverengi şeker olarak sınıflandırılan, pancar veya kamıştan üretilen kristallendirilmiş sakaroz ile nişasta kökenli izoglukoz, likid ya da kurutulmuş halde glukoz şurubu, sakaroz veya invert şeker veya her ikisinin karışımının suda çözünmesinden meydana gelen şeker çözeltisi ve invert şeker şurubu ile inülin şurubu) imalini gerçekleştiren mükellefler,
- 5- e-Fatura uygulamasına kayıtlı bulunan mükelleflerden demir ve çelik (GTİP:72) ile demir veya çelikten eşyaların (GTİP:73) imali, ithal ve ihracı faaliyetinde bulunan mükellefler,
- 6- Tarım ve Orman Bakanlığınca gübre üretim ve tüketiminin kayıt altına alınmasına yönelik oluşturulan Gübre Takip Sistemi'ne kayıtlı kullanıcılar, 7- e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan ve 2018 veya müteakip hesap dönemleri brüt satış hasılatı (veya satışları ile gayrisafi iş hasılatı) 25 Milyon TL ve üzeri olan mükellefler.

e-İrsaliye kim tarafından kesilecek?

Dahili ve harici sevkiyatlara ilişkin düzenlenecek irsaliyenin gerek e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı mükelleflere, gerekse kendi depo ve şubelerinize yapılan mal sevkiyatlarında kendinize olmak üzere e-İrsaliye düzenlenerek sevk işleminin belgelendirilmesi gerekmektedir.

Dolayısıyla; e-İrsaliye alıcıdan bağımsız olarak malı teslim eden tarafından kesilir. Malı taşıyan veya taşıttıran (aynı veya farklı şirket olabilir) ise kesilen e-İrsaliye'nin karekodlu çıktısını malın yanında bulundurması gerekir.

e-İrsaliye kime kesilecek?

e-İrsaliye sadece e-İrsaliye kullanıcılarına düzenlenebildiğinden, e-İrsaliye kullanıcısı olmayan müşterilere mevcutta kullanılan irsaliye/irsaliyeli fatura/e-Arşiv Fatura'dan (irsaliye yerine geçer ibareli) herhangi bir doküman düzenlenebilir. Bununla birlikte GİB tarafından sisteme tanımlı olmayan alıcıları temsil etmek üzere "sanal" bir kayıtlı kullanıcı tanımlanması planlanmaktadır. Muhatap olarak bu kayıtlı kullanıcı seçilerek asıl muhatap bilgisi ayrıca e-İrsaliyenin ilgili alanına koyularak e-İrsaliye düzenlenebilecektir.

e-İrsaliye GİB'e elektronik ortamda gönderilecek, elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilecektir. Alıcısının talebine uygun olarak kağıt çıktısının verilmesi ya da harici elektronik yollarla elektronik ortamda iletilmesi mümkündür. Alıcı kağıt çıktı talebinde bulunması durumunda e-İrsaliye çıktısı verilir. Elektronik ortamda teslim edilen irsaliyenin kağıt çıktısında kaşe ve imza bulunması zorunlu değildir.

E-İrsaliyede bulunması zorunlu bilgiler nelerdir?

e-İrsaliye'de aşağıda yer alan bilgilerin bulunması zorunludur:

- a) e-İrsaliyenin düzenlenme tarihi ve belge numarası,
- b) e-İrsaliyeni düzenleyenin adı, ticaret ünvanı, adresi, vergi dairesi ve hesap numarası,
- c) Müşterinin adı, ticaret ünvanı, varsa vergi dairesi ve hesap numarası, işyeri adresi ve farklı ise teslimat adresi,
- ç) Taşınan malın nevi, miktarı,
- d) Fiili sevk tarihi ile saat ve dakika olarak fiili sevk zamanı,

GİB, ihtiyaç duyulması halinde söz konusu bilgilere ilave bilgilerin de e-İrsaliye belgesinde bulunmasını isteyebilir. Mükellefler e-İrsaliye üzerindeki zorunlu bilgilere ilave olarak ihtiyaçları doğrultusunda farklı bilgilere de yer verebileceklerdir.

e-İrsaliye uygulamasına geçtiğimde e-İrsaliye kullanıcılarına kağıt/matbu irsaliye de düzenleyebilecek miyim?

Mükellefler, uygulamaya dahil oldukları tarihi izleyen üçüncü ayın sonuna kadar kayıtlı kullanıcılara, kağıt ortamda da irsaliye düzenleyebileceklerdir. Ancak aynı işlem için elektronik veya kağıt ortamdaki belgelerden sadece birinin düzenlenmesi gerekmektedir. e-İrsaliye uygulamalarına dahil olunan tarihi izleyen üçüncü ayın sonundan sonra, belgelerin elektronik belge olarak düzenlenmesi zorunludur.

Mükellef e-Fatura'da entegrasyon ya da GİB portal kullanırken e-İrsaliye'de özel entegratör kullanabilir mi?

e-Fatura uygulaması hangi yöntemle kullanılıyorsa e-İrsaliye de aynı yöntemle kullanılmalıdır.

e-Defter'de olduğu gibi e-İrsaliye'de mali mührümü kullanacak mıyım?

Özel entegratörle çalışan firmalar e-Fatura'da olduğu gibi e-İrsaliye'de de mali mühürlerini kullanmayacaktır. Sadece canlı kullanıma geçiş anında (yetki vermek için) bir kez kullanacaksınız.

Alıcı firmanın e-İrsaliye mükellefi olduğunu nasıl kontrol edebiliriz?

EDOKSİS e-İrsaliye servisleri mükellef listesini portaldan, web servisten ve FTP'den otomatik olarak sağlamaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığı tıpkı e-Fatura'da olduğu gibi e-İrsaliye'de de kayıtlı mükellef listesini (vergi numarası-unvan) yayınlamaktadır.

Depolarım arası yaptığım sevkiyatlar da e-İrsaliye kapsamında mıdır?

Evet. Depolar arası sevkiyat da bir mal hareketi olduğu için gönderici ve alıcı bilgileri şirketinizin bilgileri olacak şekilde kendi kendinize e-İrsaliye düzenlemelisiniz.

Hem e-Arşiv Fatura hem de e-İrsaliye kullanıcısıyım. Bu durumda süreci nasıl işletmeliyim?

Eğer irsaliye kestiğiniz firma e-İrsaliye mükellefiyse faturayı ve irsaliyeyi ayrı ayrı düzenlemeniz gerekmektedir; Eğer alıcı e-İrsaliye kayıtlı kullanıcısı değilse o zaman e-Arşiv Faturanın çıktısını "irsaliye yerine geçer" şerhini koymak ve ıslak imza ile imzalamak şartıyla irsaliye olarak kullanabilirsiniz.

e-İrsaliye ne zaman düzenlenecektir?

e-İrsaliyenin malın fiili sevkinden önce (alıcısının henüz belli olmadığı ve malın fiili sevki sırasında muhtelif müşteriler adına kağıt ortamda irsaliye düzenlenmesi ve malın asıl muhatabına teslimi sırasında düzenlenecek e-İrsaliyeler hariç olmak üzere) düzenlenmesi ve GİB sistemlerine başarılı olarak iletilmesi yeterlidir.

e-İrsaliye üzerine yazılan fiili sevk tarih ve zamanında (saat ve dakika) sevkiyat yapılabilir mi?

Kağıt irsaliye sürecinde depodan mal çıkışında irsaliye üzerine kaşe vurularak fiili sevk tarihi sonradan yazılabiliyordu. Ancak e-İrsaliyede mali mühür kullanılarak değişmezlik sağlandığından sonradan bir değişiklik mümkün değildir. Planlanan sevk tarihi yazılmalıdır.

e-İrsaliye’de onay süreçleri nasıl olacak?

e-İrsaliye’de belge bazında kabul/kısmi kabul yanıtı verilebileceği gibi; irsaliyedeki ürün satırı bazında kabul/kısmi kabul yanıtı verilebilecektir. Yanıt verilen ürün satırı için aşağıdaki bilgiler irsaliyeyi oluşturan firmaya gönderilebilecektir:

- Teslim alınan mal adedi
- Eksik olan mal adedi
- Kabul edilmeyen mal adedi
- Reddedilme sebebi kodu ve açıklaması
- Fazla teslim alınan mal adedi
- Teslim alma tarihi
- Geç teslim edilmesi durumunda şikayet kodu ve açıklaması

e-İrsaliye uygulamasında sevkiyata ne zaman başlayabilirim?

Uygulamada “e-İrsaliye GİB tarafından iletildi” sistem mesajı alınınca sevkiyat yapılabilir.

Sistemde kabul ya da red yanıtı ne zaman gelir?

Kabul ya da red yanıtı, mal teslim edildikten sonra gelecektir.

Firmaların kime ve ne miktarda satılacağı belli olmayan malları, kendi dağıtım araçlarıyla taşıyarak, alıcının lokasyonunda satışını yaptığı durumlarda (sıcak satış) e-İrsaliye nasıl düzenlenecek?

Araçta bulunan mallar için, muhatabı “muhtelif müşteriler” olan kağıt irsaliye düzenlenecektir. Araç bu irsaliye ile sevkiyata çıkacaktır. e-İrsaliye kullanıcılarına e-İrsaliye ile teslim yapılacak veya teslim anında e-Fatura kesilecektir.

e-İrsaliyede karekod kullanmak zorunlu mu, ne işe yarar?

Karekod kullanmak zorunludur. Karekod, e-İrsaliyenin sorgulanmasına, doğrulanmasına ve görüntülenmesine imkan vermelidir.

e-İrsaliyede, araçta e-İrsaliyenin kağıt çıktısı bulunması zorunlu mudur? Kaç adet?

Evet zorunludur, herhangi bir kağıda basılmış bir adet örneği sevkiyat sırasında araçta bulunmalıdır. Ancak sevkiyat tamamlandıktan sonra bu kağıt nüshanın saklanmasına gerek yoktur.

e-İrsaliye yanıtı ile yapılan kısmi kabul / kısmi red durumlarında, kabul edilmeyen malların satıcısına geri gönderiminde yeni bir e-İrsaliye düzenlenmeli midir?

e-İrsaliye yanıtı ile yapılan kısmi kabul durumlarında, kabul edilmeyen malların satıcısına geri gönderimi için ayrıca e-İrsaliye düzenlenmesi gerekmektedir. Bu durumda malı taşıyan/taşıttıran tarafından yeni bir e-İrsaliye düzenlenmesi gerekecektir.

e-İrsaliyenin, alıcısının ya da muhteviyatındaki malların tamamının hatalı olması halinde, alıcısı tarafından e-İrsaliye yanıtı ile ret edilmesi durumunda yeni bir irsaliye düzenlenecek midir?

e-İrsaliyenin, alıcısının ya da muhteviyatındaki malların tamamının hatalı olması halinde, alıcısı tarafından e-İrsaliye yanıtı ile ret edilmesi mümkündür. Ancak ret işleminin malın fiili sevkinden önce yapılması gerekmektedir.

İhracatta e-İhracat faturası düzenlerken e-İrsaliye mi matbu irsaliye mi düzenlenecek?

Muhatap e-İrsaliye kullanıcısı olmadığı için matbu irsaliye düzenlenecektir. İhracat serbest bölgeye yapılıyorsa, alıcı e-İrsaliye kullanıcısı ise, e-İrsaliye ile teslim yapılabilir. Yine istenirse (GİB tarafından uygulamaya alınmasını takiben) sanal kullanıcı kullanma yoluna giderek e-İrsaliye de düzenlenebilir. Bu konu şu anda netleşmemiştir.

e-Faturaları “İrsaliye yerine geçer” şeklinde kullanıyorduk. Yine aynı şekilde e-Fatura üzerinden çıktı alarak irsaliye olarak kullanabilir miyiz?

İrsaliye yerine geçen e-fatura ve e-arşiv fatura kullanıyorsanız, ayrıca e-İrsaliye düzenlemek gerekli değildir. Ancak, e-fatura ve e-arşiv faturanın irsaliye olarak kullanılabilmesi için teslim anında düzenleniyor olması gereklidir. Teslim etmek üzere malı araca koymak da bir teslimdir ama faturanın o anda düzenleniyor olması gereklidir. (e-Fatura Uygulamasına kayıtlı kullanıcılara düzenlenecek elektronik faturada, düzenleme tarihi yanında düzenleme zamanının da saat ve dakika olarak gösterilmesi halinde elektronik faturanın kâğıt çıktısı irsaliye yerine geçer. Söz konusu kâğıt çıktıya “İrsaliye yerine geçer.” ifadesinin yazılması ve kâğıt çıktının satıcı veya yetkilisi tarafından imzalanması zorunludur.)

Bedelsiz verilen ürünler için e-İrsaliye sistemi üzerinden e-irsaliye düzenlemek ve/veya düzenlenen e-irsaliyeye cevap vermek gerekir mi?

Evet, bedelsiz de olsa bir işletmeden diğer bir işletmeye mal sevkiyatını doğuran durumlarda sevk irsaliyesi (taraflar e-İrsaliye uygulaması kullanıcısı ise e-İrsaliye olarak) düzenlenmesi gerekmektedir. Bu sebeple bedelsiz olarak verilen mallar için düzenlenecek sevk irsaliyelerinde söz konusu malların işletmeye bedelsiz olarak verileceğinin açıklama kısmında belirtilmesi gerekmektedir. e-İrsaliye uygulamasında alıcı tarafından e-irsaliye yanıtı dönmesi ihtiyari olup, zorunlu değildir.

EDOKSİS DESTEK EKİBİ

edoksisdestek@sabancidx.com

Küçük Çamlıca Mahallesi, Kısıklı Caddesi, No. 56,

Üsküdar/İSTANBUL

Tel :+90 (850) 228 08 08

Faks: +90 (216) 425 10 49

<https://www.edoksis.net>